

Aan de raden van de deelnemende gemeenten

Raadsnotitie Herschikking AVU-begroting 2020

Soest, 15 oktober 2020

Geachte Raadsleden,

Bij het jaarlijks opstellen van de begroting wordt zoveel mogelijk rekening gehouden met ontwikkelingen in de afvalwereld. Omdat de begroting voor ieder jaar al ruim een jaar eerder wordt opgesteld, kunnen zich in die tussenliggende periode, maar ook tijdens het begrotingsjaar, ontwikkelingen voordoen waarvan de financiële consequenties niet in de begroting zijn opgenomen, omdat deze niet konden worden voorzien ten tijde van het opstellen van de begroting. In deze notitie worden de externe en interne ontwikkelingen met de financiële consequenties voor de AVU-begroting 2020 toegelicht.

Inleiding

De AVU hecht er groot belang aan dat de raden van de in de gemeenschappelijke regeling AVU deelnemende gemeenten geïnformeerd worden over ontwikkelingen, zowel extern in de afvalwereld als intern met betrekking tot de AVU-organisatie. Deze notitie gaat voornamelijk over wijzigingen op onderdelen in de AVU-begroting van 2020. Deze wijzigingen leiden niet expliciet tot een begrotingswijziging, daarom is er gekozen voor een herschikking van de begroting, mede omdat het begrotingstotaal nagenoeg ongewijzigd blijft. Desondanks zijn er wel financiële consequenties voor de gemeentebegrotingen, zowel in positieve als in negatieve zin. Met deze notitie wordt de onderbouwing van de keuze voor herschikking van de AVU-begroting gegeven.

Inhoudelijk

In 2019 en 2020 zijn er verschillende ontwikkelingen zowel extern in de afvalwereld als intern organisatorisch geweest, die hun financiële invloed op de begroting van 2020 hebben doen gelden. Zo is in 2019 een dramatische val van de oud papierprijs ingezet, die halverwege 2020 wel wat is afgevlakt. Eind 2020 lijkt de oud papierprijs, - mogelijk tijdelijk -, weer iets op te klimmen. Daarnaast is overeenstemming bereikt tussen VNG en het Afvalfonds over een herstructurering van de pmd-keten. Minder, maar ook wel degelijk van invloed op de begroting zijn de extra kosten voor het sorteren van het grof huishoudelijk afval, minderopbrengsten voor het ingezamelde verpakkingsglas en de kosten van de externe ondersteuning van de AVU-organisatie, met name bij 3 Europese aanbestedingen.

In 2019 zijn op basis van de toen bekende externe ontwikkelingen 2 begrotingswijzigingen aan de raden voor het indienen van zienswijzen voorgelegd. De begrotingswijziging 2-2019 met betrekking tot de begroting van 2019 is geëffectueerd. De begrotingswijziging 1-2020 met betrekking tot de begroting

2020 is door het Algemeen Bestuur in de vergadering van december 2019 aangehouden. Gezien de externe ontwikkelingen die in 2020 nog aanstaande waren werd besloten om deze begrotingswijziging later in het begrotingsjaar te bespreken. Medio 2020 zijn de financiële gevolgen van de externe ontwikkelingen duidelijk geworden en lag de vraag voor of deze via een begrotingswijziging in de begroting voor 2020 zouden moeten worden verwerkt, of dat dit middels een herschikking van de begroting kon geschieden. Alvorens die vraag nu te beantwoorden, worden eerst de financiële gevolgen op een rij gezet. In de aan deze notitie gehechte tabel "Bijlage 1.7" zijn de gevolgen voor de gemeentelijke bijdragen weergegeven. Hierbij moet worden opgemerkt dat de in de tabel opgenomen bedragen een voorlopig karakter hebben. Definitieve bedragen worden bij het opstellen van de jaarrekening 2020 berekend en vastgesteld.

a. Oud papier

Sinds medio 2019 staan de papieropbrengsten onveranderd onder druk. Als gevolg van de "Green Fence", - dat is een algeheel verbod op de import van afval en van te vervuilde grondstoffen als pmd en oud papier -, welke China heeft ingesteld, is de export van oud papier naar China gedaald met meer dan 75%. Het gevolg hiervan is dat de Europese markt wordt overspoeld met oud papier, waardoor de prijs in 2020 € 25,00 per ton heeft bereikt, een historisch lage waarde. Weliswaar klimt de oud papierprijs langzaam op, maar zit momenteel nog ver onder het gemiddelde van voorgaande jaren. Als gevolg van het overaanbod van oud papier en met China als lichtend voorbeeld nemen de afnemers geen genoegen meer met eerder geaccepteerde vervuilingpercentages. Dit betekent voor de tussenhandel waaraan de AVU het oud papier afzet dat er extra sorteer- en schoonmaakkosten moeten worden gemaakt om het papier af te zetten. Deze extra kosten mogen contractueel worden doorberekend. De combinatie van het instorten van de papierprijs en de verrekening van de extra kosten leiden tot een neerwaartse bijstelling van de papierinkomsten in de begroting 2020 met € 3.632.033.

b. Pmd-keten

Het Afvalfonds en de VNG hebben gezamenlijk een nieuw regiemodel uitgewerkt dat voor de AVU-gemeenten beschikbaar is gekomen per 1 april 2020. In de nieuwe structuur ontvangen gemeenten een inzamelvergoeding voor goedgekeurd pmd dat is aangeleverd op een overslaglocatie. Gemeenten zijn dus alleen verantwoordelijk voor het inzamelen van pmd waarbij gestreefd moet worden naar een zo hoog mogelijke kwaliteit. De belangrijkste verandering in het systeem is dat de kosten die gemoeid zijn met de sorterings- en de vermarktingsactiviteiten (post-collection) niet meer met AVU of de gemeenten worden afgerekend, maar door de sorteerdere met het Afvalfonds, waardoor deze kosten geen deel meer uitmaken van de AVU-begroting. De inzamelvergoeding maakt ook geen deel uit van de AVU-begroting. Omdat deze verandering in de pmd-keten pas op 1 april 2020 is ingevoerd, blijft er wel een deel van de kosten ten behoeve van de post-collection van pmd in de begroting van 2020 opgenomen. In de oorspronkelijke begroting 2020 is rekening gehouden met een pmd-kostenpost van € 6.401.592. Als gevolg van de wijzigingen in de pmd-keten, wordt deze nu begroot op € 2.375.353.

c. Grof huishoudelijk afval

Al een paar jaar wordt er bij de aanlevering van grof huishoudelijk afval een strikt acceptatieprotocol gehanteerd. Dat vindt zijn oorsprong in het feit dat de uit het grof huishoudelijk afval gesorteerde deelstromen slecht afzetbaar zijn in de markt (ca. 22% recycling tegen hoge afzetkosten) en sorteren veel geld kost. Er worden te vaak nog matrassen, autobanden, chemisch afval en klein restafval in het gha aangetroffen. Registratie van de afkeur, de melding, de administratie en de verwerking van deze afkeur kost veel geld. De AVU begroot deze extra kosten voor 2020 op € 85.000. In de nieuwe contracten die de AVU met AVR-Attero heeft afgesloten per 1 januari 2021 is het "samenstellingsprobleem" en de daarmee samenhangende afkeur van het gha ondervangen en zijn extra kosten niet meer aan de orde.

d. Verpakkingsglas

Het contract dat de AVU heeft met Maltha eindigde per 31 december 2019, in overleg is er voor een additionele verlenging van een jaar gekozen vooruitlopend op een nieuwe aanbesteding, welke procedure momenteel loopt. De glasvergoedingen in 2020 zijn weliswaar lager dan in 2019, maar behoren nog steeds tot de hogere vergoedingen in Nederland en zijn zondermeer meer dan marktconform te noemen. Ten aanzien van de glas-keten kan worden vastgesteld dat vraag en aanbod ook hier in evenwicht zijn, waardoor vergoedingen op een gemiddeld niveau stabiliseren. Op basis van de nieuwe glasvergoedingen wordt de glasopbrengst in de begroting 2020 € 233.591 lager vastgesteld.

e. Externe inhuur AVU-organisatie

Vanwege de beperkte omvang van de AVU-organisatie, wordt regelmatig gebruik gemaakt van externe inhuur op projectmatige basis. In 2020 zijn hiervoor ten behoeve van de ondersteuning bij 3 Europese aanbestedingen de beheerskosten met € 30.000 verhoogd.

f. Corona

De Coronaperiode heeft tot nu toe geen invloed op de begroting 2020 of op het functioneren van de AVU gehad. De organisatie is zodanig ingericht dat naadloos kan worden overgestapt op thuiswerken indien de omstandigheden daarom vragen. Ook zijn tot op heden geen ziekmeldingen genoteerd.

De onderstaande tabel geeft een samenvatting :

Onderdeel van de begroting	Oorspronkelijke raming	Nieuwe raming	Vershil
	(€)	(€)	(€)
Oud papier			
Minder-opbrengsten, meerkosten	-3.517.764	114.266	3.632.030
PMD			
Overdracht aan RKN	6.426.710	2.375.353	-4.051.357
Glasverwerking			
Minder-opbrengsten	260.200	493.791	233.591
Grof huishoudelijk afval			
Extra kosten sortering	0	85.000	85.000
Beheerskosten			
Extra inhuur 2020	0	30.000	30.000
			-70.736

Procedure : Herschikking of wijziging begroting 2020 ?

De vraag ligt voor of gezien de gewijzigde inkomsten en uitgaven in de AVU-begroting voor 2020 met een herschikking kan worden volstaan of dat een begrotingswijziging wenselijk is. Wanneer de financiële gevolgen van de externe en de interne ontwikkelingen voor de begroting 2020 op een rij worden gezet en worden gesaldeerd, blijkt dat uiteindelijk in 2020 een bedrag van (afgerond) € 71.000 minder zal worden uitgegeven.

Hoewel in feite kan worden vastgesteld dat met dit bedrag niet kan worden gesproken van een significante afwijking op de oorspronkelijke begroting, is deze wel het saldo van afwijkingen van diverse begrotingsonderdelen van meer dan 3% (maximale tolerantie bij de jaarrekening) op de oorspronkelijke begroting. Bovendien zullen sommige gemeenten, - al naar gelang de verhouding tussen kosten (pmd) en opbrengsten (oud papier) -, meer en andere gemeenten minder in rekening

gebracht krijgen ten opzichte van de oorspronkelijke begroting voor 2020¹. Aldus redenen om een begrotingswijziging voor te stellen.

Betoogd kan echter worden dat de uitgangspunten van de begroting 2020 intact blijven. Met de begroting worden de raden van de deelnemende gemeenten geïnformeerd over de verwachte financiële positie van de AVU in het betreffende jaar. Er is geen sprake van wijzigingen hierin als gevolg van een andere dan bij de begroting afgesproken uitvoering van de taken door de AVU-organisatie. Er is sprake van externe ontwikkelingen welke van invloed zijn op de verwachte resultaten. In zoverre is de begroting voor 2020 naar de geest en de bedoeling ervan intact gebleven. Juist omdat er sprake is van externe ontwikkelingen, kan er geen sprake zijn van een actieve begrotingswijziging, omdat de grond hiervoor, - meestal nieuw of gewijzigd beleid -, ontbreekt. Er zijn geen beleidswijzigingen, noch nieuwe uitgaven of bezuinigingen doorgevoerd, er wordt alleen gereageerd op de externe ontwikkelingen. De verhoging van de beheerkosten voor 2020 met € 30.000 is door het Algemeen Bestuur geaccordeerd. Omdat de belangrijkste externe ontwikkelingen al eerder (in 2019) uitgebreid zijn gecommuniceerd met name tijdens de zienswijzprocedure met betrekking tot de destijds voorgenomen begrotingswijzigingen 2-2019 en 1-2020, mag worden verondersteld dat deze niet onverwacht zijn. Ook zal in de afwikkeling van het begrotingsjaar 2020 in de jaarrekening 2020 ruimschoots aandacht aan de herschikking van de cijfers worden gegeven. Dit alles in ogenschouw nemende, behoeven de in deze notitie besproken wijzigingen niet middels een begrotingswijziging in de AVU-begroting voor 2020 te worden verwerkt.

Overleg accountant en conclusie

Op de keper beschouwd, is het niet noodzakelijk om alle afwijkingen van de begroting in een begrotingswijziging te laten vastleggen. Vaak is dit alleen het geval bij beleidsmatige wijzigingen en grote financiële verschillen. (Kleine) financiële verschillen worden door de AVU namelijk altijd na het vaststellen van de jaarrekening door het Algemeen Bestuur, met de deelnemende gemeenten verrekend. Echter een goedkeuring van de jaarrekening door de accountant vereist in principe dat de begroting en de jaarrekening ook op onderdelen niet meer dan 3% uiteenlopen. Overleg met de accountant heeft uitgewezen dat de accountant bij de controle van de jaarrekening hecht aan rechtmatigheid en transparantie. Wanneer het verschil tussen de begroting en de jaarrekening rechtmatig is en de onderbouwing ervan en de informatievoorziening naar de raden hieromtrent transparant en volledig zijn, staat een verschil als gevolg van de besproken wijzigingen een goedkeuring van de jaarrekening niet in de weg en kan daarom met een herschikking van de begroting 2020 worden volstaan.

Namens het Algemeen Bestuur van de AVU,

Frans van Dijk,
secretaris

¹ Zie de bij deze notitie gevoegde tabel "Bijlage 1.7"

Bijlage 1.7**Totale raming kosten 2020 per deelnemer**

Deelnemer	Kosten brandbaar en gft en overige kosten (zie bijlage 1.1) (€)	Saldo inzameling glas (zie bijlage 1.3) (€)	Saldo inzameling oud papier (zie bijlage 1.4) (€)	Kosten post-collection pmd (zie bijlage 1.5) (€)	Huurkosten textielcontainers (zie bijlage 1.6) (€)	Saldo na wijziging (€)	Saldo voor wijziging (€)	Verschil (€)
Amersfoort	3.767.763	-66.276	-213.388	227.760	0	3.715.859	3.414.353	301.506
Baarn	562.962	-4.348	-53.067	54.020	0	559.567	581.768	-22.201
Bunnik	382.193	-471	4.697	21.170	0	407.589	376.976	30.613
Bunschoten	318.631	-1.548	-33.288	128.480	0	412.275	524.853	-112.578
De Bilt	941.200	55.072	182.666	105.485	0	1.284.423	1.354.041	-69.618
De Ronde Venen	1.017.800	55.484	182.351	62.780	7.619	1.326.034	1.259.183	66.851
Eemnes	196.873	16.401	58.075	22.995	0	294.344	318.393	-24.049
Houten	990.650	91.904	139.728	111.690	7.273	1.341.245	1.428.241	-86.996
IJsselstein	862.512	-461	-32.858	49.275	455	878.923	827.026	51.897
Leusden	423.858	30.119	172.340	106.976	7.429	740.722	763.355	-22.633
Lopik	312.021	18.696	14.520	47.085	0	392.322	427.437	-35.115
Montfoort	282.878	20.331	21.900	35.654	410	361.173	432.376	-71.203
Nieuwegein	1.613.900	6.086	-125.947	71.540	0	1565579	1.440.304	125.275
Oudewater	219.226	7.144	0	31.880	0	258.250	288.355	-30.105
Renswoude	142.288	1.605	34.186	16.790	0	194.869	183.512	11.357
Rhenen	535.010	7.683	95.788	29.200	0	667.681	676.588	-8.907
Soest	1.119.712	-15.075	-46.406	122.671	399	1.181.301	1.218.222	-36.921
Stichtse Vecht	1.813.018	51.729	12.612	83.585	1.746	1.962.690	1.842.302	120.388
Utrecht	9.436.688	129.653	-434.300	317.185	0	9.449.226	9.201.594	247.632
Utrechtse Heuvelrug	1.068.106	36.985	221.746	148.555	0	1.475.392	1.613.238	-137.846
Veenendaal	1.299.386	870	-51.076	214.255	0	1.463.435	1.825.148	-361.713
Vianen	550.992	19.390	-5.337	30.295	0	595.340	576.806	18.534
Wijk bij Duurstede	510.459	20.364	111.257	88.975	0	731.055	768.660	-37.605
Woerden	1.037.911	31.639	-87.353	116.435	0	1.098.632	1.167.087	-68.455
Woudenberg	227.091	-7.101	-29.255	43.070	0	233.805	259.011	-25.206
Zeist	1.651.725	-12.084	-25.325	87.547	0	1.701.863	1.595.640	106.223
Totaal	31.284.852	493.791	114.266	2.375.353	25.330	34.293.593	34.364.469	-70.876

In dit overzicht kunnen afrondingsverschillen voorkomen. Een negatief saldo betreft een opbrengst voor de gemeente.